

זה בורר פרק שלישי סנהדרין

כג.

עין משפט נר מצוה

מסורת הש"ס

(א) [ע"י ח'ק' לנעיל ה"ה ד'ה] (א) [נקמן לא: ע"ש היטב], (ב) [ע"ש א' רש"א ז"ל], (ג) [ע"ש פנ"ב צ"ד ל"ג], (ד) [נקמן ד'ן, 1] לקמן כו'.
 ז"ש קח"ט, (ה) [ע"ש היטב], (ו) [משלי כ"ג], (ז) [ש"ך לעיל במשנה], (ח) [ע"ש פ"א ב"ר].

ג'ליון הש"ס

נב' ל"ג דקבל"ה ע"י אב"י ת"י. לפ"י מדקמתה זה פוסל חיה פוסל היינו בין שהטוב קיבל עליו מה כדי תרי בין שהטוב קיבל עליו ב"ר א"כ מוכח דבין נפשו ודין נפשו מליג' לפ"י מליג' שפירקין מליג' פנ"ח דמתי הדר ביה ממנא הא מהמס' ה"ל דפליגי ר' נחמיה ל"ג דמתי קפ"ל שמואל שם א"כ רק נפשו כדמ"ל לרנא ש"ה ליה אלטרקין מתי דהכ"א דקתי זה פוסל חיה פוסל דמומחה דמחייב פליגי:

הגהות הב"ח

(א) נב' אלף ה"ק זה נ"ל וזאת כש' נמחק: (ב) רש"י ד"ה ורנן כ"י ג"ג. י"ג כ"א שאלו היו בעלי דיון זורקין שמא לא יהא גזון ולא יהי השנים יולין ונמך אין א"י יושבין עם זה לפי שמביישין אותו אלף כשזכור לו זה אחד וזה אחד עם אחד מהן אמר אני יושב עם זה או אין לחוס על כך לריב"א כיפסא דלכת"ה א"ה איתקבעו דינא: (א) ד"ה דקבלו עליו כבי תרי: (ז) תוב' ד"ה כ"י וכו' חוה עלו ושניהם השלישי יא:

מוסף רש"י

נאמן עלי. להיות דין. אבא. פסול מן המורה לזנוג לא לזנות ולא לחיוב, נמלא יומתו אבות על נשים וג' (קטון כ"ד).

זה בורר לו אחד. משמע זה בורר לו צ"ד אחד שהן ג' זה אחד הרי ששה ושניהם זורקין להם עוד אחד הרי ט' והיינו דקא מתמה מאי זה בורר כו' הא בתלמא סגי: **גב' הני קאמר נשוא בורר לו צ"ד אחד זה בורר לו צ"ד אחד.** וכל אחד פוסל אותו צ"ד

שזכיר חזירו ואינו רוצה לדון לפניו: עינין זורקין להם אחד. כלומר אין יכולין לכופו זה את זה אלף זורקין צ"ד שיתלכו זו שניהם: **ואפי' לוח מלי מעכב.** צממיה: **ואמר ר"א.**

לקמן בסוף פירקין (דף ע"ב א'): **לא שנו.** אחד אמר נידון כאן ואחד אמר נלך לבית הוועד כופין אותו והולך לבית הוועד: **ואלא דקאמר מלוה נלך לבית הוועד.** דעבד ליה לאיש מלוה: **כדאמר ר' יוחנן.** לקמן בשמעמין: **בערכאוו שבסוריא.** שלא היו בקיאין צדין תורה הלכך אפי' ליה מלי מעכב: **כי דינא דרב הונא ורב חסדא.** דמרווייבו בהד מקום: **ועוד מאי זה בורר.** דמשמע דהכי דינא: **ואל דין אמת לאמיסו.** דלייתי בעלי דיינין דקצר החייב הרי אני בעצמי ביררתי האחד ואם היה יכול להפך בזכותי היה מהפך והדיינין בעצמם נוחה דעתן להפך בזכות שניהם מפני ששניהם צירקוס: **אל"כ יודעין מי חוסס עמהן.** שמה יחתמו עמהם עד אחד פסול ומצטל עדות כולם ונמלאו אלו נזשים: **ורנן איסו להו דרב יהודה.** הלכך דעת הדיינין בעינין שיצרכו מי ישב עמהם אדם הגזון: **ואין נכנסין לטעודה כו'.** שנגאלי הוא לתלמידי חכמים ליבש אלל עם הארץ כטעודה: **ו זה פוסל דינו של זה וזה פוסל דינו של זה.** יכול לומר לו לא לדון לפניו: **הני קאמר אלל אם היו נשרין.** שאינם קרובין ולא פסולין אף ע"פ שהן יושבי קרנות נעשו כנומחין: **עד שיקבל עליו צפני צ"ד מומחה.** אלמא כנומחין מודה ר"מ: **והא עדים כנומחין דמו.** אם אינם קרובים או פסולים: **דקבלו עליו (א) נסרי.** בתחלה דבריהם קבלוה עליהם נשנים: **נאמן עליו וכו'.** צדיינין קמיירי מדקמתי ג' רועי צקר: ואמר

מאי זה בורר לו אחד זה בורר לו אחד. פ"ה דמשמע ולהטו ט' יכיל זה בורר לו צ"ד אחד הרי ג' וזה בורר לו צ"ד אחד הרי ששה ושניהם זורקים להם צ"ד אחד הרי ט' ולהכי מתמה בתלמא סגי ולא נהירא שהרי משמעות הלשון אינו כן דל"כ ה"ל להקשות בהדיא הא גופא קשיא רישא אסיפא אמרת דיני ממנות נשלשה אלמא נג' סגי והדר קאמר דל"כ ט' ונ"ל דלף בתחילה היה יודע כמו שמפרש לח"כ שזה פוסל צ"ד של חזירו או פוסל צ"ד של חזירו ולא ישנו כ"א א' אחריני כדקאמר המתוך ולא פריך אלף מלישנא דמתני' דקתי זה בורר צ"ד ויחזירו כן ולהכי פריך מאי זה בורר לו אחד כלומר לא סגי בללא הכי ומשני נשוא בורר כלומר אין חובה וחלי לעשות כן אלף מתני' מייירי אס' אירע קי:

בגוף בי דינא דרב הונא ורב חסדא דאמר ר"ה מאי קמטרחנא דף וכו'. פירש הקונטרס שהיו צמקוס אחד ולא נהירא דהא אמרי' (עירובין פ"ג א): **דרב חסדא לא היה מורה לפני רב הונא אפי' ציעתא כזותמחא וכ"ש דדין לא היה עושה צפניו ונ"ל שהיו סמוכים זה לזה חוץ לג' פרקאות: בדי שניא הדין לאמיתו.** פירש הרשב"א שאפילו החייב יפרע צדקו ויאמר קושטא דיניי שאני בעצמי ביררתי האחד ואם היה יכול להפך בזכותי היה מהפך לפוסל ריהטא משמע כן הפירוש שמתוך שזכור זה שלו חוה שלו (ו) השלישי יאלף הדין לחימיו בלא עוות שיטא הענין שקול ולא ירכז מהסתין לחובה על מהסתין לזכות ולא להפך:

דאמר ר"ה מאי קמטרחנא דף וכו'. פירש הקונטרס שהיו צמקוס אחד ולא נהירא דהא אמרי' (עירובין פ"ג א): **דרב חסדא לא היה מורה לפני רב הונא אפי' ציעתא כזותמחא וכ"ש דדין לא היה עושה צפניו ונ"ל שהיו סמוכים זה לזה חוץ לג' פרקאות: בדי שניא הדין לאמיתו.** פירש הרשב"א שאפילו החייב יפרע צדקו ויאמר קושטא דיניי שאני בעצמי ביררתי האחד ואם היה יכול להפך בזכותי היה מהפך לפוסל ריהטא משמע כן הפירוש שמתוך שזכור זה שלו חוה שלו (ו) השלישי יאלף הדין לחימיו בלא עוות שיטא הענין שקול ולא ירכז מהסתין לחובה על מהסתין לזכות ולא להפך:

רבי דינא דרב הונא ורב חסדא דאמר ר"ה מאי קמטרחנא דף וכו'.

רבי דינא דרב הונא ורב חסדא דאמר ר"ה מאי קמטרחנא דף וכו'. פירש הקונטרס שהיו צמקוס אחד ולא נהירא דהא אמרי' (עירובין פ"ג א): **דרב חסדא לא היה מורה לפני רב הונא אפי' ציעתא כזותמחא וכ"ש דדין לא היה עושה צפניו ונ"ל שהיו סמוכים זה לזה חוץ לג' פרקאות: בדי שניא הדין לאמיתו.** פירש הרשב"א שאפילו החייב יפרע צדקו ויאמר קושטא דיניי שאני בעצמי ביררתי האחד ואם היה יכול להפך בזכותי היה מהפך לפוסל ריהטא משמע כן הפירוש שמתוך שזכור זה שלו חוה שלו (ו) השלישי יאלף הדין לחימיו בלא עוות שיטא הענין שקול ולא ירכז מהסתין לחובה על מהסתין לזכות ולא להפך:

זה בורר לו אחד זה בורר לו אחד. פ"ה דמשמע ולהטו ט' יכיל זה בורר לו צ"ד אחד הרי ג' וזה בורר לו צ"ד אחד הרי ששה ושניהם זורקין להם עוד אחד הרי ט' ולהכי מתמה בתלמא סגי ולא נהירא שהרי משמעות הלשון אינו כן דל"כ ה"ל להקשות בהדיא הא גופא קשיא רישא אסיפא אמרת דיני ממנות נשלשה אלמא נג' סגי והדר קאמר דל"כ ט' ונ"ל דלף בתחילה היה יודע כמו שמפרש לח"כ שזה פוסל צ"ד של חזירו או פוסל צ"ד של חזירו ולא ישנו כ"א א' אחריני כדקאמר המתוך ולא פריך אלף מלישנא דמתני' דקתי זה בורר צ"ד ויחזירו כן ולהכי פריך מאי זה בורר לו אחד כלומר לא סגי בללא הכי ומשני נשוא בורר כלומר אין חובה וחלי לעשות כן אלף מתני' מייירי אס' אירע קי:

בגוף בי דינא דרב הונא ורב חסדא דאמר ר"ה מאי קמטרחנא דף וכו'. פירש הקונטרס שהיו צמקוס אחד ולא נהירא דהא אמרי' (עירובין פ"ג א): **דרב חסדא לא היה מורה לפני רב הונא אפי' ציעתא כזותמחא וכ"ש דדין לא היה עושה צפניו ונ"ל שהיו סמוכים זה לזה חוץ לג' פרקאות: בדי שניא הדין לאמיתו.** פירש הרשב"א שאפילו החייב יפרע צדקו ויאמר קושטא דיניי שאני בעצמי ביררתי האחד ואם היה יכול להפך בזכותי היה מהפך לפוסל ריהטא משמע כן הפירוש שמתוך שזכור זה שלו חוה שלו (ו) השלישי יאלף הדין לחימיו בלא עוות שיטא הענין שקול ולא ירכז מהסתין לחובה על מהסתין לזכות ולא להפך:

רבי דינא דרב הונא ורב חסדא דאמר ר"ה מאי קמטרחנא דף וכו'.

א א מ"י פ"ז מהל' סנהדרין הלכה א' סמנ עשין אז טושיע ח"מ קי' י' קספ"א:

ב ב טושיע ט' קספ"ד:

ג ג מ"י פ"ב מהל' עדות הלכה א' סמנ לאון ר"ד טושיע ח"מ קי' לד קספ"א:

ד ד ה' מ"י פ"ז מהל' סנהדרין הלכה א' סמנ עשין אז טושיע ח"מ קי' י' קספ"א:

ה ה ז מ"י פ"ב מהל' סנהדרין הלכה א' סמנ ופ"כ הלכה י"ד סמנ עשין אז טושיע ח"מ קי' ז קספ"א ופ"י ג' קספ"א פ"י ג' קספ"א ופ"י ג' קספ"א:

ו ו טושיע ח"מ קי' ז קספ"א:

ז ז טושיע ח"מ קי' ז קספ"א:

ח ח טושיע ח"מ קי' ז קספ"א:

ט ט טושיע ח"מ קי' ז קספ"א:

י י טושיע ח"מ קי' ז קספ"א:

רבינו הננאל

דיני ממנות בשלשה. זה בורר לו אחד זה בורר לו אחד כו'. אסיק מתוך שזה בורר דין אחד זה בורר לו דין אחד ושניהם בוררין להם [עוד] אחד יוצא הדין לאמיתו והני מילי בבדי' אחד אבל בשתי בתי דינין ליה לא מצי מעכב כ"י אלו אלו דאמר אל שנו אלא מלוה אבל אם אמר ליה לבי' הגדול אילנא כופין אותו ודין בעירו. א"ר יוחנן ובערכאות שבסוריא אין כופין וחכ"א שני הדיינין בוררין להן עוד אחד. אסיק ידעת הדיינין להתרצות מי ישב עמהן כולי עלמא לא פליגי בדעינין כותביא נקיי הדעת שבידושתלים לא היו חותמין בשטר עד שיעידו מי חותם עמהן. ואין יושבין בדין עד שיעשו מי ישב עמהן. ואין נכנסין בשעודה עד שיעידו מי נכנס עמהן כי פליגי בדעת בעלי דינין יר"מ סב"ר דעת בעינין ורבנן סברי לא בעינין דעת בעלי דינין: זה פוסל דינו של זה וזה פוסל דינו של זה ואקשינן כל כמנייה למפסל דיניי ואוקמה ר' יוחנן למתניתין בערכאות שבסוריא אבל מומחין לא והא מדקתני סיפא וחכ"א אימתי יכול לפסול בומן שמביאי ראייה שהן קרובין או פסולין אבל אם היו כשרין [אן] מומחין אן יכול לפסול מכלל דר' מאיר אפילו במומחין פליגי וקתני יכול לפסול ושנינו הכי קתני אם היו כשרין נעשו כנומחין ואין יכול לפסולן. נמצאת חילוקתן בכשרות ולא במומחין ומומחין אפילו ר' מאיר מודה שאין יכול לפסולן. תניא נמי הכי לעולם פוסל והולך עד שיקבל עליו צפני צ"ד מומחה. אלף אבא ר"מ ואמר ר"מ אינו יכול להפך בזכותי הרי ששה ושניהם זורקין להם עוד אחד הרי ט' ולהכי מתמה בתלמא סגי ולא נהירא שהרי משמעות הלשון אינו כן דל"כ ה"ל להקשות בהדיא הא גופא קשיא רישא אסיפא אמרת דיני ממנות נשלשה אלמא נג' סגי והדר קאמר דל"כ ט' ונ"ל דלף בתחילה היה יודע כמו שמפרש לח"כ שזה פוסל צ"ד של חזירו או פוסל צ"ד של חזירו ולא ישנו כ"א א' אחריני כדקאמר המתוך ולא פריך אלף מלישנא דמתני' דקתי זה בורר צ"ד ויחזירו כן ולהכי פריך מאי זה בורר לו אחד כלומר לא סגי בללא הכי ומשני נשוא בורר כלומר אין חובה וחלי לעשות כן אלף מתני' מייירי אס' אירע קי:

בגוף בי דינא דרב הונא ורב חסדא דאמר ר"ה מאי קמטרחנא דף וכו'.

אבל במומחין אפילו ר' מאיר מודה שאין יכול לפסולן. תניא נמי הכי לעולם פוסל והולך עד שיקבל עליו צפני צ"ד מומחה. אלף אבא ר"מ ואמר ר"מ אינו יכול להפך בזכותי הרי ששה ושניהם זורקין להם עוד אחד הרי ט' ולהכי מתמה בתלמא סגי ולא נהירא שהרי משמעות הלשון אינו כן דל"כ ה"ל להקשות בהדיא הא גופא קשיא רישא אסיפא אמרת דיני ממנות נשלשה אלמא נג' סגי והדר קאמר דל"כ ט' ונ"ל דלף בתחילה היה יודע כמו שמפרש לח"כ שזה פוסל צ"ד של חזירו או פוסל צ"ד של חזירו ולא ישנו כ"א א' אחריני כדקאמר המתוך ולא פריך אלף מלישנא דמתני' דקתי זה בורר צ"ד ויחזירו כן ולהכי פריך מאי זה בורר לו אחד כלומר לא סגי בללא הכי ומשני נשוא בורר כלומר אין חובה וחלי לעשות כן אלף מתני' מייירי אס' אירע קי: